

Introduction to **חסכת גילה**

רמב"ם הלכות מגילה וחונכה פרק א

- ד. איזה הוא זמן קריאתה זמנים הרבה תקנו לה חכמים שנאמר **בזמניהם**, ואלו הן זמני קריאתה, כל מדינה שהיתה מוקפת חומה בימי יהושע בן נון בין בארץ בין בחוצה לארץ אע"פ שאין לה עכשיו חומה קורין בחמשה עשר באדר ומדינה זו היא הנקראת כרך, וכל מדינה שלא היתה מוקפת חומה בימות יהושע ואע"פ שהיא מוקפת עתה קוראין בארבעה עשר ומדינה זו היא הנקראת עיר.
 - ה. ושושן הבירה אע"פ שלא היתה מוקפת חומה בימי יהושע בן נון קוראין בחמשה עשר שבה היה הנס שנאמר **ונח בחמשה עשר בו**, ולמה תלו הדבר בימי יהושע כדי לחלוק כבוד לארץ ישראל שהיתה חרבה באותו הזמן, כדי שיהיו קוראין כבני שושן ויחשבו כאילו הן כרכין המוקפין חומה אף על פי שהן עתה חרבין הואיל והיו מוקפין בימי יהושע ויהיה זכרון לארץ ישראל בנס זה.
 - ו. בני הכפרים שאינם מתקבצים בבתי כנסיות אלא בשני ובחמישי תקנו להם שיהיו מקדימין וקוראים ביום הכניסה, כיצד אם חל יום ארבעה עשר להיות בשני או בחמישי קוראין בו ביום, ואם חל להיות ביום אחר חוץ משני וחמישי מקדימין וקוראין בשני או בחמישי הסמוך לארבעה עשר.
- 10.1.1; 2a (משנה א') → 3a (שמינא מינאי)

(1) לקיים את ימי הפרי האלה בזמניהם כאשר קיים עליהם מרדכי היהודי ואסתר המלכה וכאשר קימו על נפשם ועל זרעם דברי הצמות וזקקתם: אסתר ט:א

(2) קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם ולא יעבור להיות עשים את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם בכל שנה ושנה: אסתר ט:כז

(3) כימים אשר נחו בהם היהודים מאויביהם והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה... אסתר ט, כב

(4) על כן היהודים הפרזים הישבים בערי הפרזות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ויום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו: אסתר ט:יט

(5) לקיים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל שנה ושנה: אסתר ט, כא

(6) והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר... אסתר ט, כח

(7) כל אלה ערים בצורות חומה גבהה דלתים ובריח לבד מערי הפרזי הרבה מאד: דברים ג, ה

(8) אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני: ויקרא כז, לד

(9) ויקראו בספר בתורת האלהים מפרש ושום שכל ויבינו במקרא: נחמיה ח, ח

(10) ביום ההוא יגדל המספד בירושלם כמספד הודן רמון בבקעת מגדון: זכריה יב, יא

(11) וראיתי אני דניאל לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה אבל חרדה גדלה נפלה עליהם ויברחו בהחבא: דניאל י, ז

- I. (יא-טו אדר) מגילה days of משנה: א
 - a. *Walled cities*: from time of יהושע טו – (reasons: גז"ש as per vv. 4/7; [ריטב"א] עמלק; כבוד א"י)
 - 1. *Note*: against ריב"ק, who dates walls to שושן
 - b. *Unwalled cities*: and large towns – יד
 - c. *Villagers*: read on or before יד – on ב יום or ה ה
 - 1. *Reason*: enable them to provide food and water for townsfolk
 - d. *ר"ע יהודה*: ruling no longer applies after חרבן (contra ר"ע יהודה)
 - 1. *Or*: only in towns where market day is M/Th, even בזמן הזה
 - e. *רבן יוסי בר יהודה*: practice nullified after חרבן
- II. (יום ב ב) - examples (beginning with יד falling on ב) - משנה ב
- III. Source for multiple days (see link on website for shiur exploring background of the "days of Purim"):
 - a. *V1*: implies multiple times in original ordinance of holiday (13th implicitly included)
 - 1. *V2*: → cannot be later than 15th
 - 2. *V3*: indicates another 2 days like 14-15 explicitly mentioned (13th implicitly included)
- IV. Source for differentiating between walled/unwalled cities
 - a. *V4*: unwalled read on 14th → walled read on 15th (רמב"ן)
 - 1. *Suggestion*: perhaps walled don't read at all?
 - a. *Rejection*: all part of ישראל עם and were threatened
 - 2. *Suggestion*: perhaps walled read on 14th and 15th?
 - a. *Rejection*: wording of v5 indicates one day for each
 - 3. *Suggestion*: perhaps walled can choose which day?
 - a. *Rejection*: indicates unique and separate days
 - 4. *Suggestion*: perhaps they read on 13th?
 - a. *Rejection*: follows history of events in שושן (celebrated on 15th)
 - b. *Challenge*: celebration only for "performance" not for "remembering" (מקרא)
 - i. *Defense*: v6 juxtaposes performance with remembering
 - b. *Arguments*: re dating walls to יהושע or שושן
 - 1. *Our תנא*: v6 distinguishes between walled/unwalled and שושן/other cities
 - 2. *גז"ש*: v6 expands reach of city to נראה וסמוך (our תנא must accept this as well; גז"ש)
- V. 3 tangential observations of ר' חייא בר אבא ר' ירמיה OR ר' ירמיה
 - a. *נביאים*: were revived by (v8) *מנצפ"ך*
 - b. *Authors of*: תורה, נביאים and attempts to publicize כתובים (vv. 9-10)
 - c. *Relative powers*: of דניאל vis-à-vis his friends and why they hid...advice for a scared person